

Paikallinen sopimus korvauksista avohoidon jononpurun yhteydessä

Sopimuksen tarkoitus

Jononpurkutöitä tehdään pääasiallisesti tilanteissa, joissa halutaan varmistaa, että polikliinisissa hoitajajonoissa toteutuvat hoitotakuun määräajat ja että lainmukaiset määräajat toteutuvat sosiaalihuollossa.

Sopimuksen soveltaminen

Sopimusta sovelletaan täyttä työaikaa tekevään sekä määräaikaiseen että toistaiseksi otettuun henkilöstöön.

Tämän sopimuksen työtä voi tehdä joko ennen tai jälkeen oman työvuoron tai vapaapäivinä. Vuosilomalla tämän sopimuksen alaista työtä ei voi tehdä.

Vaihtoehdot henkilöstön työajan järjestämiseksi jononpurun yhteydessä

1. Toiminta järjestetään ensisijaisesti normaalein työaikajärjestelyin, jolloin viikkotyöaika suunnitellaan toiminnan pohjalta. Säännöllinen työaika voidaan suunnitella ja toteuttaa iltavuorona.
2. Jos jononpurku järjestetään ylityönä ja korvaus annetaan vapaa-aikana, ylityökorvaus annetaan niin, että se on 100 % ensimmäisestä ylityötunnista lähtien ottaen huomioon sen, että ylityökynnys on 8 tuntia tai 38,75 tuntia, jos työaika on viikkoylityötä.
3. Jos työaikajärjestelyt eivät ole jononpurussa mahdollisia, maksetaan säännöllisen työajan ylittävältä työajalta palkkio, joka on
  - sairaanhoitajilla tai vastaavilla 60 €/h
  - sosiaalityöntekijöillä, sosiaaliohjaajilla tai vastaavilla 60 €/h
  - hammashoitajilla 42,30 €/h
  - tukihenkilöstöllä 42,30 €/h

Tuntipalkkion lisäksi ei makseta muita työaikakorvauksia, eikä korvausta voi muuntaa vapaa-ajaksi.

Kohtien 2 ja 3 mukainen työ perustuu kunkin työntekijän kanssa tehtyyn sopimukseen.

Työaika

Työ järjestetään niin, että lepoajat voidaan antaa työaikalain ja SOTE-sopimuksen määräysten mukaisesti.

Sopimuksen voimassaolo ja irtisanominen

Sopimus on voimassa 1.4.2023–31.3.2024. Sopimuksen irtisanomisaika on kolme (3) kuukautta.

Paikallinen sopimus jononpurun järjestämiseksi suun terveydenhuollossa/hammaslääkärit

Sopimuksen soveltaminen

Sopimus koskee vakituisessa tai määräaikaisessa palveluksessa olevaa täyttä työaikaan tekevää kuukausipalkkaista henkilöstöä. Tämän sopimuksen mukainen työ on työntekijälle vapaaehtoista.

Tämän sopimuksen mukaista työtä voi tehdä joko ennen tai jälkeen oman työvuoron tai vapaapäivinä. Vuosilomalla tämän sopimuksen alaista työtä ei voi tehdä.

Työaika ja korvaukset

Hammashuollon jonon purkuun liittyvää työtä voidaan tehdä arkisin ja viikonloppuisin työntekijän säännöllisen työajan lisäksi. Arkipäivinä tämän sopimuksen mukaista työtä voi tehdä klo 16.00 – 21.00 välillä ja viikonloppuisin klo 8.00 – 21.00 välillä. Työssä noudatetaan työaikalakia vuorokausilevon suhteen (TaL 872 / 2019, luku 6 § 25, LS 2022 - 2025, luku 3 § 5) ja lääkärisopimuksen määräyksiä viikkolevon toteutumisesta (LS 2022 – 2025, luku 3 § 6). Lepoaikojen jäädessä vajaaksi ne korvataan työntekijälle vastaavalla aika- tai rahakorvauksella Lääkärisopimuksen määräysten mukaisesti.

Tämän sopimuksen alainen työ korvataan käyttäen perusteena työntekijän tehtäväkohtaisen palkan mukaista tuntipalkkaa korotettuna seuraavilla kertoimilla

Arkisin ma-pe kertoimella	2,00
Lauantaisin kertoimella	2,50
Sunnuntaisin ja arkipyhinä kertoimella	3,00

Hammaslääkäreille maksetaan Lääkärisopimuksen mukaiset kliinisen lisätyön toimenpide- ja käyntipalkkiot.

Yllä olevat korvaukset pitävät sisällään kaikki työaikakorvaukset (ylityö, lauantai, sunnuntai, ilta). Muita korvauksia ei makseta.

Ellei työntekijä saavu työvuoroon, tämän paikallisen sopimuksen mukaisia korvauksia ei makseta. Korvaukset maksetaan tosiasiallisesti tehtyjen tuntien mukaan.

Kokonaistyöajan kertymisen seuranta

Työnantaja seuraa työntekijän kokonaistyöaikakertymää työaikalain määräysten mukaisesti (TaL 872 / 2019, luku 7 § 32). Työntekijän työaika kokonaisuudessaan ei saa ylittää keskimäärin 48 tuntia viikossa 12 kuukauden ajanjakson aikana.

Sopimuksen voimassaolo ja irtisanominen

Sopimus on voimassa 1.4.2023 – 31.3.2024. Sopimuksen irtisanomisaika on kolme (3) kuukautta.

Paikallinen sopimus lääkäreille maksettavasta korvauksesta jononpurun yhteydessä

1 § Sopimuksen tarkoitus

Jononpurkua suoritetaan tilanteissa, jossa halutaan varmistaa, että polikliiniset hoitojonot pysyvät hoitotakuun puitteissa. Tämän lisäksi selektiiviset selkäleikkaukset ilta-aikaan sekä ulkokuntalaisten elektrofysiologiset tutkimukset korvataan näiden sääntöjen mukaisesti.

2 § Sopimuksen soveltaminen

1. Työ tehdään säännöllisen työajan ulkopuolella (38,45 t/v). Tehdyistä työstä laaditusta selonteosta tulee ilmetä tutkimusten luonne, määrä ja työn ajankohta.
2. Jononpurkua voivat tehdä lääkärit, jotka työskentelevät kokoaikaisina (38,45 t/v).
3. Lisätyö perustuu vapaaehtoisuuteen ja asianomaisten lääkäreiden kanssa tehtyyn sopimukseen. Jononpurku perustuu asianomaisten lääkäreiden kanssa tehtyyn sopimukseen.

3 § Korvausperusteet

Korvausperusteena on potilas- tai tuntikohtainen euromäärä. Muita työaikakorvauksia ei makseta.

	Erikoislääkäri	Kokenut erikoistuva lääkäri
Polikliininen vastaanotto		
Kliininen perustutkimus	65,00 €/potilas	42,00 €/ potilas
Kontrollikäynti	47,50 €/ potilas	33,00 €/ potilas
Gastroskopia		
Tutkimus (sisältää kliinisen arvioinnin)	80,00 €/ potilas	58,00 €/ potilas
Echo		
Sydämen ultraäänitutkimus	105,00 €/ potilas	76,50 €/ potilas
Sydämen ultraäänitutkimus + kliininen arviointi	130,00 €/ potilas	95,00 €/ potilas
Sydämen elektrofysiologinen tutkimus (ulkokuntalainen)	200,00 €/t	-
Kolonoskopia	235,00 €/ potilas	171,00 €/ potilas
Neurologia		
Eriyisen vaativat käynnit, ensikäynnit, 45 minuuttia	100,00 €/ potilas	73,00 €/ potilas
Neurologia, Botox		
Kontrollikäynti (ilman hoitohenkilöstöä)	73,00 €/ potilas	53,00 €/ potilas

2(2)

	Erikoislääkäri	Kokenut erikoistuva lääkäri
Onkologia		
Aikaa vievä ensikäynti	96,00 €/ potilas	70,00 €/ potilas
Kliininen perustutkimus	60,00 €/ potilas	42,00 €/ potilas
Kontrollikäynti	47,50 €/ potilas	33,00 €/ potilas
Silmä		
Laser	42,00 €/injektio	21,00 €/injektio
Anestesia		
Selektiiviset selkäleikkaukset ilta-aikaan	500,00 €/ potilas	365,00 €/ potilas

4 § Työaika

Työ järjestetään siten, että lepoajat voidaan antaa työaikalain säännösten, lääkärisopimuksen sekä kunnallisen yleisen virka- ja työehtosopimuksen mukaisesti.

5 § Sopimuksen voimassaolo ja irtisanominen

Sopimus on voimassa 1.4.2023–31.3.2024. Sopimuksen irtisanomisaika on kolme (3) kuukautta.

Paikallinen jononpurkusopimus suun terveydenhuollossa, uuden sopimusehdotuksen perustelut:

Suun terveydenhuollossa ei pystytä tällä hetkellä pysymään lainsäädännön edellyttämän hoitotakuuajan puitteissa kiireettömässä hoidossa (<6 kk). Hoitotakuulaki kiristyy 1.9.2023 alkaen, jolloin kaikille olisi taattava kiireettömään hoitoon pääsy neljän kuukauden kuluessa ja 1.11.2024 kolmessa kuukaudessa. Tällä hetkellä kiireettömään hoitoon pääsyn jonotusaika vaihtelee Pohjanmaan hyvinvointialueen yksiköissä, mutta valtaosin odotusajat ovat reilusti nykylainkin edellyttämiä pidempiä.

Kiireettömän hoidon jonotilanne suun terveydenhuollossa 1/2023:

Vaasa	10-11 kk
Laihia	10-11 kk
Mustasaari	13 kk
Vöyri	11-12 kk
Maalahti	13 kk
Korsnäs	3 kk
Närpiö	5 kk
Kristiinankaupunki	1,5 kk
Pietarsaari	12 kk
Pedersöre	12 kk
Luoto	12 kk
Uusikaarlepyy	7 kk

Kyseiseen tilanteeseen ovat vaikuttaneet monet tekijät. Korona-pandemia laittoi kiireettömän hoidon kokonaan tauolle kuukausiksi, hammashuollon ollessa aerosolia tuottavana (porattaessa) yksi riskialttiimmista työaloista. ”Työseisauksen” aikana monet vaivat etenivät, aiheuttaen tarvetta yhden käynnin sijaan useammallekin käynnille. Tätä taakkaa puretaan edelleen. Pitkään jatkunut koronatilanne on myös lisännyt henkilökunnan sairauspoissaoloja sekä täten pidentänyt hoitoaikoja. Äkillisiin sairauspoissaoloihin ei olla saatu rekrytoitua sijaisia, vaan potilaat on jouduttu perumaan ja ajanvarauskirjat ovat ruuhkautuneet entisestään.

Maailmantilanteen muuttuminen vaikuttaa myös siihen, että painopiste uhkaa siirtyä yksityispuolelta (omarahoitteinen) enemmän hyvinvointialueen hammashuoltoon. Samaan aikaan painetta lisää alueella vakiintuneen yksityishammaslääkäreiden eläköitymisbuumi, mikä kompensoimattomana lisää edelleen painetta hyvinvointialuepalveluihin. Pula hammashoitajista ja suuhygienisteistä on vähentänyt mahdollisuuksia tehdä työnjakoa esimerkiksi lasten tarkastuksissa, iensairauksien hoidossa sekä ennalta ehkäisevässä hoidossa. Useasti hammaslääkärit ovat joutuneet myös hammashoitajapulan takia tekemään yksin töitä, mikä on hidastanut ja vaikeuttanut työntekoa. Tällöin potilaille on jouduttu varaamaan pidemmät hoitoajat tai potilaiden aikoja on jouduttu perumaan ja siirtämään eteenpäin, sillä yksityöskentely ei aina ole mahdollista potilasturvallista työskentelyä.

Pohjanmaan hyvinvointialueen kuntayhtymän alusta asti on suun terveydenhuollossa tehty selvitystyötä koko alueen toimintamalleista sekä seurattu hoidon saatavuutta ja potilaiden kiireettömän hoitoon pääsyn jonotilannetta. Koko alueen suun terveydenhuollon toimintamallien yhtenäistäminen on käynnistetty. Lasten ja nuorten määräaikaistarkastusten toimintamalli on yhtenäistetty STM:n neuvola-asetuksen mukaiseksi ja rinnalle on rakennettu riskihoitomalli, joka huomioi lasten ja nuorten yksilöllisen hoidon tarpeen. Malli edellyttää suun terveydenhuollon eri ammattiryhmien työnjakoa. Tämä on ollut yksi keino irrottaa hammaslääkäreiltä enemmän aikaa aikuispotilaiden hoitoon. Hammaslääkäreiden ajanvarauskirjoja ja työjärjestyksiä on yhtenäistetty koko maakunnan alueella niin, että potilaiden hoitoon käytetty työaika olisi mahdollisimman hyvin käytössä ja vaikuttavaa. Muutoksia työaikajärjestelmään (kliininen työ vs. kirjallinen työaika) on tehty niin, että kliinistä työaikaa on monessa yksikössä lisätty 2,5 h/viikko. Lisäksi jonopotilaita priorisoidaan enemmän kuin aikaisemmin. Monessa yksikössä jonopotilaiden hoitoaikoja on lisätty kunkin hammaslääkärin viikkokohtaiseen ajanvaraussuunnitelmaan.

Palvelusetelien käyttöönottoa on suun terveydenhuollossa viety eteenpäin. Palvelukohtaiset soveltamisohjeet on hyväksytty ja tiedotus yksityissektorin palveluntuottajille on käynnissä. Palveluseteli saadaan käyttöön kevään 2023 aikana. Pohjoisen alue on ollut keväästä 2022 mukana THL:n hyvä vastaanotto -hankkeessa, jonka tavoitteena on ollut parantaa saatavuutta suun terveydenhuollon vastaanotoilla sekä lyhentää jonoja ja hoitajaksojen pituutta. Vaasanpuistikon hammashoitolassa otetaan keväällä 2023 käyttöön uusi toiminnanohjausjärjestelmä ns. "Kerralla enemmän" -malli. Toimintamalli mahdollistaa sen, että yhdelle potilaalle pystytään tekemään yhdellä käyntikerralla enemmän toimenpiteitä, kun ei olla sidottuna tiettyyn aikaikkunaan. Kyseessä on vuoden kestävä pilottikokeilu, jonka toivotaan saavan jatkoa ja myöhemmin laajenevan koko maakunnan isompiin hoitoloihin. Suun terveydenhuollossa kiireetöntä hoitojonoa on purettu myös ostopalvelun avulla, erityisesti Vaasassa. Tällä hetkellä jononpurkua tehdään oman henkilökunnan voimin iltaisin ja viikonloppuisin suuressa osassa maakuntaa.

Työ hoitohenkilöstön rekrytoinnin osalta on jatkuvasti käynnissä. Hoitajapulaan on etsitty ratkaisua yhteistyöstä oppilaitosten kanssa (Yrkesacademin ja Vamia) oppisopimuskoulutuksen käynnistämiseksi. Tällä hetkellä maakunnan alueella työskentelee 11 lähihoitajaa, jotka opiskelevat työn ohessa hammashoitajiksi. Koko maakuntaa tarkasteltaessa hammaslääkäreitä on viime aikoina saatu jonkin verran rekrytoitua vakansseihin. Rekrytointia tehdään jatkuvasti. Alueen hammaslääkäreiden vakanssimäärä vaikuttaa riittävältä, mikäli avoimet vakanssit saadaan täytettyä ja kehittämistoimien mukaisiin toimintamalleihin päästään. Hoitotakuurajan saavuttaminen toki edellyttää, että rekrytointi, myös hammashoitajien ja suuhygienistien osalta, onnistuu ja työpanos pysyy hyvällä tasolla.

Aluehallintovirastolle on tehty Pohjanmaan hyvinvointialueen suun terveydenhuollon kiireettömän hoidon jonotilanteesta selvitykset 31.8.2022 sekä 30.11.2022. AVI on lähettänyt uuden kuulemispyynnön Pohjanmaan hyvinvointialueelle 6.2.2023. Tähän tulee tehdä selvitys 28.2.2023 mennessä.

Nykyinen sopimus jononpurusta umpeutuu hammaslääkäreiden ja hoitohenkilökunnan osalta 31.3.2023.